

Nr 309.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avlöning åt lärare vid folkskolor och vissa andra skolor under tjänstgöring till rikets försvar m. m.; given Stockholms slott den 11 mars 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att i fråga om avlöning och statsbidrag under tjänstledighet för tjänstgöring till rikets försvar för lärare vid egentlig folkskola, mindre folkskola och småskola samt vid högre folkskola och kommunal mellanskola ävensom i fråga om statsbidrag under dylik ledighet till avlönande av vikarie för lärare, som nu nämnts, må tills vidare gälla samma bestämmelser beträffande avlöning och statsbidrag, som äro stadgade i fråga om sådan lärare och vikarie för honom under tjänstledighet för sjukdom.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Värner Rydén.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 mars 1919.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Rydén anförde:

På Kungl. Maj:ts därom gjorda gramställning godkände 1914 års senare riksdag vissa grunder för avlöning åt lärare vid folk- och småskolor samt vid högre folkskolor och kommunala mellanskolor under tjänstgöring till rikets försvar, att gälla från och med den 1 augusti 1914 intill dess annorlunda bleve av Kungl. Maj:t bestämt.

I överensstämmelse härmed utfärdade Kungl. Maj:t kungörelse i ämnet den 17 september 1914 (nr 227).

Genom de i sagda kungörelse givna bestämmelser likställdes lärare, som åtnjöte tjänstledighet under tjänstgöring till rikets försvar, i avlöningshänseende med lärare, som åtnjöte tjänstledighet på grund av sjukdom, och avlöningen åt vikarier för sådana fall ordnades i huvudsaklig

Avlöning åt
lärare vid
folkskolor
och vissa
andra skolor
under tjänst-
göring till
rikets försvar
m. m.

enlighet med de grunder, som gällde beträffande avlöning till vikarie för sjukledig lärare.

I fråga om lärare, som vore tjänstledig under tjänstgöring till rikets försvar, skulle sålunda gälla, att lärare vid folk- eller småskola eller högre folkskola skulle under ledigheten av sin lön avstå ett belopp, motsvarande en fjärdedel av det arvode, som skulle utgöra vikariens kontanta minimiavlöning. Sagda arvode skulle utgöra för vikarie för ordinarie eller extra ordinarie folkskollärare eller lärare, som uppehölle tillfälligtvis ledig folkskollärartjänst, minst 100 kronor för läsmånad, för vikarie för biträdande lärare vid folkskola eller lärare vid mindre folkskola eller småskola minst 56 kronor 25 öre för läsmånader samt för manlig vikarie för lärare vid högre folkskola minst 190 kronor för läsmånad och för kvinnlig sådan vikarie minst 180 kronor för läsmånad. Statsbidrag till avlönande av nu nämnd vikarie skulle utgå med två tredjedelar av vikariens kontanta minimiavlöning. Återstoden av samma avlöning skulle bestridas med det belopp, som den tjänstledige läraren hade att avstå av sin lön, och i övrigt av skoldistriktet, vilket det jämväl skulle åligga att förse vikarien med bostad jämte vedbrand eller ock lämna ersättning därför ävensom att, där så ifrågakomme, gottgöra honom resekostnad.

Beträffande lärare vid kommunal mellanskola, som vore tjänstledig under tjänstgöring till rikets försvar skulle under ledigheten i avlöningshänseende gälla vad som i kungörelse den 8 december 1911 angående ändrade bestämmelser rörande statsunderstöd åt kommunala mellanskolor vore stadgat beträffande ordinarie ämneslärare, vilken åtnjöte tjänstledighet för styrkt sjukdom.

Vidare erhöll skoldistrikt och skolstyrelser rätt till oavkortat statsbidrag för den tjänstledige läraren för det fall, att undervisningen i vederbörlig ordning uppehölles genom vikarie, men om undervisningen någon tid måst inställas, minskades statsbidraget med ett belopp, motsvarande så stor del av lärarens innehållna lön, som kunde anses utgöra statsbidrag.

Då numera i följd av 1918 års lagtima riksdags beslut angående löne- och pensionsreglering för lärarpersonalen vid förberörda skolor nya, från ingången av innevarande år gällande bestämmelser av Kungl. Maj:t blivit utfärdade angående avlöning åt lärare vid folk- och småskolor samt statsbidrag till nämnda lärares avlöning ävensom till högre folkskolor och kommunala mellanskolor, hava läroverks- och skolöverstyrelserna i skrivelse den 11 februari 1919 gjort framställning om åtgärder för åstadkommande av sådan ändring i de nu gällande bestämmelserna rörande avlöning åt förutnämnda lärare under tjänstgöring till rikets försvar, att från och med år 1919 skulle för dylika fall gälla samma bestämmelser be-

träffande avlöning och statsbidrag, som vore stadgade i fråga om sådana lärare vid tjänstledighet för sjukdom.

De av överstyrelserna åsyftade bestämmelserna äro givna i kungörelserna den 16 september 1918 (nr 760) angående avlöning åt lärare vid folk- och småskolor samt statsbidrag till sådan avlöning, den 16 september 1918 (nr 759) angående avlöning åt lärare vid högre folkskola samt statsbidrag till sådan skola samt den 19 november 1918 (nr 927) angående avlöning åt lärare vid kommunal mellanskola samt statsbidrag till sådan skola.

Departement-
schefen.

I samtliga dessa kungörelser stadgas, att, om läraren erhållit tjänstledighet på grund av styrkt sjukdom, han äger åtnjuta samtliga honom eljest tillkommande kontanta avlöningsförmåner med avdrag för ordinarie lärare av ett belopp, motsvarande en tredjedel av den för honom i respektive kungörelse stadgade kontanta begynnelseavlöningen, och för lärare, som vikarierar å ledig befattning, av ett belopp, motsvarande en tredjedel av den för honom stadgade kontanta avlöningen. Under åtnjuten tjänstledighet äger lärare bibehålla honom tillkommande naturaförmåner eller ersättning för sådana. Statsbidrag utgår för den sjukledige läraren med oavkortat belopp. För vikarie å ordinarie och extra ordinarie folkskollärartjänst utgår statsbidrag, om innehavaren av tjänsten eller, därest tjänsten är ledig, den, som under ledigheten uppehåller densamma, erhållit tjänstledighet på grund av styrkt sjukdom, med det belopp, som, utöver vad den tjänstledige läraren av sin avlöning avstått, erfordras till arvode åt vikarien. För varje lärare, som vikarierar för ordinarie eller extra ordinarie lärare vid högre folkskola, respektive ämneslärare vid kommunal mellanskola, utgår likaledes statsbidrag, om tjänstledigheten förorsakas av styrkt sjukdom, med det belopp, som, utöver vad den tjänstledige läraren av sin avlöning avstått, erfordras till arvode åt vikarien. Beträffande avlöning åt vikarie för lärare, som är tjänstledig för sjukdom, gälla enligt ovan nämnda kungörelser samma bestämmelser som i fråga om avlöning åt vikarie för lärare, som är tjänstledig av annan anledning.

Då överstyrelsernas förslag avser upprätthållande av den princip i förevarande fall, som hittills ägt tillämpning, vill jag förorda bifall till sagda förslag.

På grund av det anförda hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t tacktes föreslå riksdagen medgiva

att i fråga om avlöning och statsbidrag under tjänstledighet för tjänstgöring till rikets försvar för lärare

vid egentlig folkskola, mindre folkskola och småskola samt vid högre folkskola och kommunal mellanskola ävensom i fråga om statsbidrag under dylik ledighet till avlönande av vikarie för lärare, som nu nämnts, må tills vidare gälla samma bestämmelser beträffande avlöning och statsbidrag, som äro stadgade i fråga om sådan lärare och vikarie för honom under tjänstledighet för sjukdom.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan biföll Hans Maj:t Konungen; och skulle proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Hemming Gadd.